

GÖMÖR-KIS-HONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Erzsébet-tér 9. sz. Tompa Mikály-u. 9. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érkező minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttár és egyéb feladatok.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Feloldó szerkesztő:
GÁL ISTVÁN.
Kiadó lapfőigazgató:
RÁBELY KÁROLY.

Az előfizetés díja:
Egész évre: 16 korona. — Félévre: 8 korona.
Egyes szám ára: 36 fillér.
A hirdetés díja:
Bármiféle adományok nyugtázása soronként: 30 fillér.
Hivatalos hirdetések soronként: 75 fillér.
Legnagyobb hirdetés térfogata: 5 korona.
Nyilttár sora: 1 korona.

A szerkesztőség kérésre nem ad vissza, kölygőlelve levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kérésre, hogy közleményeiket péntek délután megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetését és nyilttári közleményét csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

A gömöri iparosok a mérlegen.

V.
(G.) A társadalom ki-polgári részének szilárd gerincét osztályát képezi az iparos osztály. A két kéz munkájának becsülete, a közélet és a társadalmi élet keretében való érvényesülési törekvés s bizonyos tekintetben az osztály határainak körülbástyázási vágya a jellemzője ennek a társadalmi osztálynak, mely Gömörben bizonyos puritán tisztességet teremtett meg az osztály keretein belül s amely sokszor túlértékennyé tette az iparos fogalmának kifejezését.

Ez a tág szó: *polgár*, leginkább az iparos osztályt jelentette az általános értelemben s a polgár jogok és kötelezettségek porondján a gömöri iparost ott láttuk mindig az első szereplők között. A társadalmi berendezkedés eltérő volt a társadalmi berendezkedés értékén és kvalitásán álló helyet jelölték ki az iparos számára, de az elnyomás tendenciáival szemben ez az osztály soha sem mutatott hajlékonyságot, mert ugylátszik kemény a törzs, amelyből az iparosok felnőttek. Míg a kereskedők asszimilálódó képessége sokszor kirívóan tűnik elő, addig a gömöri iparosok becsületes öntudata bizonyos nyers merevséget őrzött meg, amely megállott egy a lateiner, mint a többi szellemi munkával foglalkozó egyén, valamint a dszentri osztály féltékenykedésével és fensőbbégi erejének mindenajta dokumentálásával szemben.

Ennek az osztálynak az emberei legnagyobb részt a kézi munka arisztokratáinak tekinthetők, akik mereven elzárkóznak jobbra és balra. fel- és lefelé s a földműves osztállyal épen oly kevés kapcsolatot kívánnak, mint a szellemi vagy vagyoni felsőbbiséggel, de az önmaguk korlátain belül is távol tartják a segédet a mestertől, az inast a sögédttől. Az exkluzivitásoknak minden más alkülönítési törekvéssel szemben értéket ad, hogy belső motívumait a munka becsülete alkotja s a gömöri iparosok között ez az elkülönítési törekvés városonként és községenként is jelentkezik.

A háboruból — érve ezalatt a testi- és véráldozatokat — derekasan kivette részét ez a társadalmi osztály, mert tagjait csak a testi fogyatékoságok mentették ki a vérzőn glédájából, az iparosok számára felmentés vajmi kevés esetben történt.

A háborúnak gazdasági frontján derekas munkát végeztek s nem rajtuk mullott, hogy a kisipar és középipar fejlődése a háboru éveiben teljesen megállt, sőt bizonyos visszafelé fejlődési jelenségekkel is találkozhatunk. A nyersanyagok az ipari tevékenység első alapfeltételének hiánya mélyen belenyúlt az ipar háborus körülményeibe, a segédmunkaerők hiánya erősen daprálta az iparos teljesítőképességének fokozatát s a rossz nagy háborus pátanyagokból készített s iusok által megdolgoztatott ipari terméket a tökéletességgel és a helyes fejlődéssel szemben álló jelenségeként tűnnek fel.

Ez a gazdasági processzus márci holnapra nem fog megváltozni. A nyersanyaghiányt semmitéle békeszerződés nem fogja egy csapással

megoldani s ha a háboru után következő években és napokban a fejlettebb munkása és kész segédmunkaerőkben hiány nem is lesz, az anyagnak s az ipari üzemekben szükségelt gépeknek és szerszámoknak hiánya hosszú időre visszavetik még a fejlődés útján a közép- és kisipart s nem lehet indokolatlan az a szociális szempontból vett és fontos aggodalom, mely a nagyobb teljesítőképességű s a piacra kerülő anyagokat könnyebben megszerezni képes nagyiparnak a közép- és kisiparral szemben való erőteljes térfoglalását látja.

Ezen aggodalom ellensúlyozható lenne, ha valami pozitív jele mutatkozna annak, hogy az állam a helyes gazdasági elvek szemelöttartásával igyekszik a nyersanyagoknak a kisipar támogatásával való elosztását eszközölni s ha vége felé közeledhetne az az immorális „központi” intézkedés, mely a kapitalista érdekek zsoldosaként mindent a gyárak és nagyiparosok raktáraiba szállít s minden kész ipari terméket onnan vár.

Anyagilag nem találunk ennél az osztálynál feltűnő ugrásokat, a gömöri közép- és kisiparosok a tisztességes megélhetőségért dolgoznak s ha vannak közöttük kirívó példák, melyek a kapzsiság és erköcietelen vagyonszerzési vágy mellett beszélnek, ezeket általánosítani a világot sem szabad.

Politikailag ez az osztály kevésbé befolyásolható, hajlott a régebbi rezsim alatt a radikálisabb s szocialista hangulatokkal erősen telített áramlatokhoz, ma mozdulatlan s főleg itt Gömörben az: s talán nincs merszük, talán nincs fix nézőpontjuk, talán hiányzik a rátermett vezető s ezért alszanak a polgári pártok szervezkedési mozgalmait.

Kultúra tekintetében valljuk meg őszintén kevés fogékonyságot mutat ez az osztály. Az ipari nevelés ezer hiánya erősen kiérzi, ha intelligencia tekintetében tesszük mérlegre ezt az osztályt s a jövőnek nagy és erős feladata, belevinni ezeket az erős törzsű és becsületes gondolkodásu embereket a kultúra bástyái közé. Biztató perspektívát ad itt a szocialdemokraták erősödése, mert a jövő iparosait a szocialista ipari munkásság állítja ki s ezek intelligencia tekintetében sokat ígérnek, hiszen ahhoz, hogy valaki meggyőződéses szocialdemokrata legyen, a szocializmus elveit magában megemésztieni tudja, az intelligenciának és tudásnak sok előfeltétele szükséges.

Ennek az osztálynak okos fejlesztése és felvirágztatása fontos egyéb társadalmi érdekekkel összefüggésben állván, nem szabad ezt halogatható kérdésnek tekinteni. Az iparosságnak eleven és a fejlődés jeleit mutató társadalmi osztálynak kell lennie a kialakuló új rendben!

A polgári társadalomra váró s életerőt kívánó feladatok teljesítésénél oroszán rész vár erre az osztályra, melynek multja erős s jelenben nem szabad a kétség és tespedés jeleit magán viselni. A dolgozó emberek boldogulásának korszakalkotó jelszava szóljon elsősorban a gömöri iparosoknak!

A megszállott területek hírei.

Rendelet az őrlésről. A kassai szlovák közéletmezési hivatal a következő értesítést küldötte a malmoknak: Ezennel értesítjük, hogy a Szlovákságban lévő összes malmokat a kassai szlovák közéletmezési hivatal fogja ellenőrizni. Tudomására adjuk, hogy a magyar kormány által az őrlésre vonatkozó rendeleteket érvényben hagyjuk, örölni tehát csak őrlési tanusítvány ellenében és 10 százalék természetbeni vám mellett szabad. A malmok ellenőrzésére vonatkozó rendeletek szintén érvényben maradnak és azok szigoruan betartandók. — Az őrlési tanusítványok minden hó 1. és 15. éu a kassai szlovák közéletmezési hivatal exponált hivatalnokra címre beküldendők. — A haditermennyel történt legutolsó lezárolást illetőleg lezárolás óta összegyűlt terménnyel Ön elszámolni tartozik és köteles a terményt 8 napon belül a Csányi Múmalom címére Hernádszány állomásra lezárolítani. — Ezen vámkeresmény továbbra is az ellátatlan lakosság élelmezésére lesz fordítva és azt felhasználni vagy elidegeníteni büntetés terhe alatt tilos. — Aki tehát ezen közéletre szolgáló terményt illetéktelenül felhasználta vagy elidegenítette és azzal elszámolni nem tud vagy aki az őrlésre vonatkozó rendeleteket be nem tartja és őrlési igazolvány nélkül öröl, attól az őrlési ipar meg lesz vonva és elzárással lesz szigoruan megbüntetve.

Entente-bizottság érkezik Magyarországra, hogy a párisi konferencia megbízásából tanulmányozza a területi és etnográfiai viszonyokat.

Miniszteri rendelet az anyakönyvekről. Dr. Srobár miniszter új rendeletet bocsátott ki az anyakönyvekről. Az eddig használt anyakönyveket egyelőre továbbra is szabad használni, csak hogy a régi magyar fölliratoakat szlovák nyelvre kell átírni. *Nemesi előnevek és címek (báró, gróf stb.) 1918. évi december havi 61. törvényekkel eltöröltettek*, így tehát ezeket hivatalos könyvekben, iratokban használni tilos. Az előneveket és címeket az anyakönyvekből ki kell törölni. — Az egyházi hivatalok 1918. október 28. tól történt halál- és születéseket az illetékes anyakönyvvezetőnek írásban kötelesek átadni, ha azok a forradalmi zavarok miatt nem lettek volna bejegyezve.

A cseh-szlovák vasutak szervezése. A „Narodni Listy” értesítése szerint a cseh-szlovák vasutak adminisztrálására két igazgatóságot állítottak fel. Három ezek közül Csehországnak jut, kettő Morvaországnak, a magyar vonalak vezetésére pedig *Pozsonyban és Kassán* akarnak felállítani egy-egy direkciót. A pozsonyi igazgatóság szervezését egy Srb nevű mérnökre bízták, aki azelőtt az osztrák északnyugati vasutaknál volt alkalmazva, Kassára pedig egy Krizek nevű mérnököt neveztek ki igazgatóvá.

A munkanélküliek segélye. A pozsonyi munkásság képviselőinek a cseh-szlovák kormány kijelentette, hogy a munkanélküliek

segélynek férfiak részére 15 koronára, nők részére 10 koronára való felemelése tárgyában beadott kérésük tekintetében a kormány csak a cseh-szlovák köztársaság parlamentje által hozott, ezt a kérdést szabályzó törvényt hajtja végre, mely szerint minden munkanélkülinek napi 4 korona, neje és minden gyermeke után napi 1 korona segély jár. A kormány hajlandó ezen segélyt oly népkonyhák felállításával felemelni, ahol a munkanélküli munkások és hozzátartozói egyenkint olcsó áron izletes és tápláló ebédet, illetve vacsorát kaphatának.

Fórum.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Bácsa lapjának február 23-iki számában megjelent levelem alapján Ön újsáírói kötelességének eleget tett azzal, hogy elindult az igazságot keresni a „hatósági gyertya” ügyében és az érdekeltek nyilatkozatát közölte.

A nyilatkozattal én meg voltam elégedve, mert hiszen nem lehetett más céloim, mint a vizsgálat elrendelése és tovább — mint jeleztem — az Aruforgalmi egyéb árdragításával nem akartam foglalkozni, mert nem tartottam időszertűnek. Ugy gondoltam, hogy megvárom a helyzet kialakulását s ha időszertű lesz, folytatom; ha pedig nem, úgy én megyek északra, mások meg délnek és az ügy részéről így is el van intézve.

Szóval azt hittem, a függöny legördült: finis Commediae! Meglepetésem annál nagyobb volt, midőn három levélnek — gorombáskodás, sértekek és személyeskedésekkel telt, ellenem koncentrált tüzet láttam b. lapjának múlt heti számban, melynek nem lehetett egyéb célja, mint engem terrorizálni, mert hiszen nem annyira a ténnyel, mint inkább személyemmel foglalkoztak. Teljesen felesleges munka volt: kár a társaságnak! A közönséget gorombáskodások nem érdeklik, a közönség nem személyeskedést, hanem világosságot akar!

Megígértém, hogy nem vitatkozom, de még sem lehet szólnékül hagyni az ilyen támadásokat, mert ha én most hallgatok, a nyilvánosság szemében a legnagyobb bűnös lennék, mivel a legtöbb bűn ez esetben a gyengeség! Engedje meg tehát igen tisztelt Szerkesztő ur, hogy a három levélre legalább egy levélben válaszolhassak és fogadja most is változatlan tisztelem és nagybecsülésem kifejezését.

Brdy Andor.

— Egy levél három urnak. —

Dr. Angyal István ur tárgyilagosan fejtegeti az ügyet, bár az ő hivataláról nincsen szó, mivel én a vármegyei közéleti hívatalt és annak hatósági szervét az Aruforgalmi jelentettem fel s így az ő részéről történt tisztázás szükségtelen volt és csak annyiban tartozik az ügy érdemére, hogy a készítő keresetével foglalkozik. Legyen nyugodt dr. Angyal ur, hogy a gyertya drágításának egyedüli oka csak a vész volt, mert ha a készítőek sokat kerestek, úgy bizonyára sokat is dolgoztak.

Dr. Törköly József és Máthé Jenő urak inkább személyemmel foglalkoznak, mint a vészszal és riasztópiroztolyt szegeznek felém tele gorombaság és személyeskedéssel. Gorombaság, rágalmozás, személyeskedés? Csinos grüppirüng; de nem fair dolog! Az én szótáramból legrosszabb hiányzik mind a három és épen ezért nem fogom Önöket e téren követni, mert szégyelném önmagam előtt, hogy csak ilyen tollam van és inkább nem írnék semmit, mikor a Szerkesztő ur utján egyszer már ugyis válaszoltak. Akinek nincsen hangja — az ne énekeljen — s aki csak személyeskedve tud írni — az ne írjon!

A mai közönség nem áll oly alacsony fokozaton, hogy tapsoljon Önöknek gorombaságukért és tessék elhinni, hogy nem fog Önöknek szobrot állítani — még vészszóból — sem!

Dr. Törköly József urat válaszában nem az igazság, hanem kizárólag a rosszindulat irányította; különben nem írt volna rólam egy biográfia, mert hiszen engem nem ismer; jótormán kétszer sem beszéltem egymással s épen ezért nem tudja megítélni mit tudok és mit nem tudok. — Az én életemet a szegény emberek, a legszegényebb néposztály ismeri, akiket világéletemben támogattam anyagi erőmmel, a legnagyobb csendben, a legnagyobb titokban — szereplés és kérkedés nélkül.

Én az igazi szegényeket támogattam s lelki szorúságom kielégítése tekintetben nem tördött anyagi viszonyaimmal: kiruháztam férfiakat, nőket s felöltöttem tetőtől-talpig árva gyermekeket és boldog voltam ez óráig míg Ön nem kényserített e vallomásra, mert — ezt most már nem tekintem jótékonyágnak. Én a jótékonyágot lelki vágyam kielégítésére gyakorlom — nem pedig azért — hogy arról Ön, vagy más tudomást szerezzen. Igen jól tudja dr. Törköly ur, hogy a Nemzeti Tanács segélyalapja javára 1000 koronát adtam, de azt már nem tudja, hogy ezen összeg hányszorosan felülmúlja anyagi erőmet.

Ön mondja — dr. Törköly ur, — hogy kár volt a tollat a kezembe venni? — Olvassa el még egyszer első levelemnek Önre vonatkozó részét és látni fogja a sorok között, mily légyan írtam a Nemzeti Tanácsról. Hiszen tudott volt írva az a néhány sor és megsértés helyett Önt mégis arosszakarat vezette hőszerű lére becstelt személyeskedésében.

Nem tessék Önnek, hogy a kezembe vettem azt a tollat; ám legyen — letezzem, — de csak azért, hogy keményebb tollal írja lezkeztetni akarásához méltó módon.

Dr. Törköly ur elég merősen azt mondja, hogy a felkutatás csak két ízben történt. Nos hát — ez — nem igaz! Nem igaz — már csak azért sem, — mert nálam is három ízben kuttattak. Első kutatás vezetője volt Telek A. Sándor ur, kinek bementam 150 csomag gyujtót és kértem, ha arra szükség van, tessék fellettel rendelkeznit. Második kutatásnál voltak a szorongos nemzetőrök. Ezt a — két kutatást — tudja dr. Törköly ur és az jellemzi a rosszakaratot, hogy a harmadikat nem tudja; holott azt senki sem tudja oly jól — mint Ön.

A harmadik kutatás közvetlen a megszállás előtt történt, midőn Ön — dr. Törköly ur — kérte az alispáni hivatal, hogy kutassanak nálam gyujtót és rekvirálják el. Tehát az a „nem igaz”, amit Ön állított és csak — az igaz, — amit én állítok.

Tudomásom szerint Galambos József urnál is három ízben volt hasonló kutatás, sőt a harmadik ízben Ön a nemzetőrség parancsnokával jelent meg ottan s azután egyedül Ön — dr. Törköly ur — teljesen egyedül nem csak rekvirálta, hanem — minden ellenérték nélkül — kocsira tette a Galambos ur tulajdonát képezett 2 hordó vaselinolajat és elvitte anélkül, hogy Galambos ur máig is kapott volna egy fillért árujérért.

Duplán nem igaz tehát, hogy a felkutatás — csak két ízben — történt! Azt mondja Ön — dr. Törköly ur, — hogy a méhviaszt nem lehet egyszerűen lefoglalni és a Nemzeti Tanács annak felkutatására sem jogosult, mert az nem elsőrendű közszükségleti cikk. Nagy tévedés! Ha a méhviasztól gyertyát akarunk gyártani, akkor a méhviaszt egy elsőrendű közszükségleti cikknek nyersanyagát képezi és azt — ugyanazon jogon — lehetett Önnek lefoglaltatni, mint a gyujtót és vaselinolajat.

Ha Önnek az alispáni hivatal rendelete alapján joga volt a felkutatásához és ha Ön le tudta foglaltatni nálam a gyujtót, Galambos urnál az olajat, akkor Önnek ugyanezen jog alapján kötelessége is volt az Aruforgalmi — legalább azt az elég tekintélyes mennyiségű prima gyertyát — lefoglaltatni, melyet az Aruforgalmi raktárban megtalálhatott. Avagy az alispáni rendeletet Ön úgy értelmezte, hogy az — csakis a zsidókra — vonatkozhatik?

Nagyon jól tudtam én, hogy Önnek semmi joga sem volt; hiszen ezért mondtam első levelemben feltételesen: „Ha joga volt stb.” ezen jogból kötelességei is voltak, melyeket — mindenki láthatja — Ön nem teljesített.

Végül még annyit, hogy nincs ember hibánélkül és tévedni emberi dolog. Embertársaim hibái elleni kötelességünk a legfőbb erény s én ezen elvemmel írtam első cikkemet.

Quidquid agis, prudenter agas, et respice finem!

(Máthé Jenő urnak válasz — a következő számban.)

Czérna kapható

a legolcsóbb Nagy Emilnél, Szijjártó árban u. 44. sz.

Hírek és vegyesek.

Bankjegyek felbélyegzése Magyarországon. Ugy értesülünk, hogy Magyarországon a bankjegyek felbélyegzése valószínűleg március hó 15-én veszi kezdetét s a bankjegyek felbélyegzését nem kapcsolják össze adótechnikai előkészületekkel és nem számítanak fel illetéket a felbélyegzésért.

Választás az OMGE-ben. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület legutóbb tartott igazgató-választmányi ülésén az állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály tagjai sorába megválasztotta Fodor József, vármegyei gazdasági egyesületének igazgatóját.

Áthelyezés. Perényi Albert tiszlezi igazgató-tanító, aki a vármegyei tanügyi és kulturális életben jelentős szerepet töltött be, Szolnokra lett áthelyezve.

Nyugalmozott ezredes. A magyar hadgyógyászati Szakáll Kálmánt, a volt vezérkarba beosztott ezredeset nyugalomba helyezte.

Kinevezések. Az alispán a vármegyei ruházati és cipőhivatal jelszói kirendeltségének vezetőjéül az elhunyt Birnatingel Aurél helyére Irányi István nyug. vasuti felügyelőt nevezte ki.

A magyar népkormány a városunkbeli ázarmazásu dr. Szabó Patay József kiváló bakterológust kinevezte muzeumőrre.

Mint a „Szepeai Lapok”-ban olvassuk, a városunkbeli szácmazásu Rungy József főcsei adótárnok Budapestre állampénztári igazgatóvá neveztetet ki, s mint ilyen a magyar pénzügyminiszteriumban nyert beosztást. A kiváló szak-képzettségű és a társadalomban rokonszenves férfiú távozását a főcsek szintén sajnálják.

Mint értesülünk, a magyar minisztertanács Bartha István gazdasági főfelügyelőt az V. fizetési osztályba jelen állomáshelyén való meglahyása mellett országos gazdasági főfelügyelővé kinevezte.

Ugyancsak jelen állomáshelyén való meglahyása mellett a magyar földművelésügyi miniszter Figura György gazdasági segédfelügyelőt a IX. fizetési osztályba gazdasági felügyelővé kinevezte.

Nyugdíjazás. Dr. Pósch Dezső rozsnói járásgyógyorvos, tb. városi főorvos egészségügyi okokból nyugdíjaztatását kérte a vármegyei főispán-kormánybiztosától.

Az alispáni hivatalnak kirendeltsége lesz Putnokon. A meg nem szállott vármegyei igazgatóválasztmány a főispán-kormánybiztos és az alispán kirendeltséget létesítenek Putnokon, melynek vezetője dr. Sándor Béla vm. főjegyző lesz. A kirendeltséghez kirendeltetett ezenkívül dr. Fáy István másodfőjegyző, Lukács Béla aljegyző s az árvaszéki ügyek ellátására Lengyel Iván h. árvaszéki elnök. A referenseknek kívül a segéd- és kezelőszemélyzet több tagja is Putnokra megy.

Kirendelés. A működésükben akadályozott községi, vármegyei és városi alkalmazottak magyar kormánybiztos Malszay Elemér vármegyei tb. szolgabíró Szabolcs vármegyébe, a tiszalöki járás főszolgabírája mellé rendelte ki, Sándor Sándor tiszlezi jegyzőt pedig a budapesti idegeneket ellenőrző hivatalhoz osztotta be.

Igazgatói ülés. A rimaszombati köztisztviselők beosztási csoportjának igazgatósága e hó 8-án, szombat délután 3 órakor a vármegyeháza kistermében ülést tartott, melyen a múlt évi számadás és több fontos ügy került tárgyalás alá.

Eljegyzések. Felőri Veress Loránd, dr. Veress Samu nyug. főgimnáziumi igazgató stb., folyó hó 2-án váltott jegyet Rimaszombatra néhai felsőkeri és lemeri Fáy Béla sárosmegyei földbirtokos és neje szül. Szinyei-Meras Laet cis. leányával: Mártával.

Özv. Tóth Istvánné leányát: Jolánkát f. hó 2-án eljegyezte Kolecznák Barna szabó iparos.

Végh Vilmos kerületi munkásbiztosító pénztári számtiszt Rimaszombatra eljegyezte Mikolcsy Erzsikét.

Letartóztatások Rimaszombatan. Szerdán délután a cseh-szlovák katonai parancsnokság letartóztatta Fábry Zoltán rendőrkapitányt, Szentmiklósy László rendőrkapitányt, Mikolcsy Lajos ezkarrást és Frisch Ármu tanítót. A két rendőrkapitány letartóztatásának oka abban rejlett, hogy Szentmiklósy alkaptány elhozott Rimaszombatra 23000 koronát, melyet a magyar belügyminiszter a rendőrség fizetésére utalt ki. Mivel be lett igazolva, hogy a pénz behozatala a zsupánhelyettes tudrával történt, Fábry Zoltán három órai internáltság után szabadlábra helyezték, Szentmiklósy letartóztatását azonban fenntartotta a parancsnokság, mert nevezett magyar hirlapokat és leveleket hozott magával Budapestre. Szabadlábra helyezték Mikolcsy Lajost is, akit azzal vádolnak, hogy a meg nem szállott területre való levelezést közvetíti. Frisch Ármu letartóztatásának oka, hogy a cseh-szlovák katonaságra megjegyzéseket tett. Frisch és Szentmiklósy szerdán este Kaszárú vitték. Szerdán este felőli letartóztatott Jellinek Henrik, Waffka László és Siller Ferenc rimaszombati lakosokat, kik tüntettek a letartóztatott Szentmiklósy mellett. Az ügyesség fogházában helyezték el őket. — Tegnap azonban szabadon bocsátották.

A vallás és tanulmányi alap új felügyelő-bizottsága. Károlyi Mihály magyar köztársasági elnök a vallás és tanulmányi alapokra felügyelő szék kezelését ellenőrző időleges bizottság ezidő szerinti tagjait felmentvén, új bizottságokat nevezett ki, melynek tagjai között Balás Lajos rozányói püspök is helyet foglal.

Kórházi bizottság. A vármegyei kórházi bizottság múlt szombatán dr. Földes Gyula alispán elnöklésével ülést tartott, melyen a kórházban a lisztliány folytán beállott élelmezési zavarokkal foglalkoztak s elhatározták, hogy a szupánhelytést a liszt beszerzésére felkérlik s amennyiben az eredménytelen lenne, a kórház fokozatos kiürítésének kell bekövetkeznie. A felvételek máris korlátoztatták s csak az okvetlenül kórházi ápolásra szoruló nehézbetegeket veszik fel.

Esküvő. Vaskó Andor, a rimaszécsi fogyasztási szövetkezet vezetője e hó 1-én tartotta esküvőjét Rimaszombatban, a r. kath. templomban Szatmáry Juliskával, özv. Szatmáry Ferencné leányával, aki a rimaszombati fogyasztási szövetkezet alkalmazottja volt.

A selmecezbányai főiskolát, melynek bányászati, kohászati és erdészeti fakultásain sok gömöri hallgató szokott lenni, a város megazálása miatt Sopronba helyezték át. A főiskolát előreláthatóan márczius hónap közepé felé nyitják meg.

Halálozások. Kisvácsányi Fialka Erzsébet hosszas szenvedés után Beretkén meghalt. Birningel Aurél, a jolovai cipőhivatalsi kirendeltség vezetője, aki hosszú éveken át a Rimaszombati salgótarjáni vasút r. t. nyusztaliki élelmezési üzletének volt vezetője, február hó 19-én Jolován hirtelen elhunyt.

Adomány. Fodor Emil kirendelt állami gyermekmenhelyi gondnok gyermeknyaralattási működéséből kifolyólag kapott jutalmából 30 koronát adományozott a rimaszombati hadirokkantak és hadiárvaik részére, mely összeget illetékes helyére eljuttattuk.

Egy körjegyzőség áthelyezése. Az alispán a cseh szlovák megazálás folytán bekövetkezett területi változások következtében a meleghegyi körjegyzőség községeit közigazgatási tekintetben a feledi járásból a rakkói járáshoz csatolta át. Most ezen intézkedését sz. érdekelte községek kérelmére odamondította, hogy a meleghegyi körjegyzőség a rimaszombati járáshoz lett csatolva ez év márczius hó 15-től kezdődő hatályal.

Köszörmegváltásul Rimaszombat és Vidéke jótékony Nőgyesületének ezéjaira dr. Söldos Béla nagynéje: Söldos Ottilia emlékeztetésére 50 koronát adott. A kegyeletos adományért hála köszönetét fejezi ki az *Elnökség*.

Ujabb jutalmazás. Dr. Vadnai Tibor gyermeknyaralattási kormánybiztos Fodor Emil kirendelt állami gyermekmenhelyi gondnokot a debreczeni gyermeknyaralattási körül ügybuzgó és eredményes működéséért a kirendelések folytán szenvedett összea kárainak megtérítésén kívül 1500 korona jutalomdíjjal részesítette.

Egyháztanács gyűlés. A múlt vasárnap délelőtt tartotta a rimaszombati és tamásfalvi ev. egyház tanácsgyűlését. Cseh István törvénysz. elnök világi és Cs. Gyürky Pál főesperes egyházi elnöklés alatt. Az egyháztanács főként pénzügyekkel foglalkozott. Elfogadta a számvizsgáló bizottság jelentését a gondnok számadásairól s a felmentést köszönetre kifejezése mellett javasolja. A tamásfalvi testvér-egyház számadása defecitál zárulván, annak fedezésére a rimaszombati egyháznak segély kintalását javasolja. Az egyházközség közgyűlése ma vasárnap lesz. Múlt vasárnap délelőtt közgyűlést tartott a rimaszombati ág. h. ev. egyház ugyancsak a törvényszék tanácstermében s itt tárgyalták az egyháztanácsban elfogadott pénzügyi javaslatokat és intézkedéseket.

Beszúntatták a hadisegélyeket. A magyar hadügyminiszter rendeletet adott ki, mely szerint az eddig fizetett hadisegélyek 1919. február hó végével megszűnnek, kivételt képeznek azon igényjogosultak, akiknek hozzátartozójuk hadifogságban van, vagy akinek hozzátartozója egészségügyi okokból a katonaságnál visszatartott.

A cseh-szlovák pénzügyi helyzet. A vármegyeinkben az elmúlt héten történt meg. A pénzt 50%-ra bélyegezték le s 50%-ra egy folyószámlakivonatot kaptak a pénz birtokosaik. A "Videnský Denník" -ben olvassuk, hogy a második 50%-os rész később lesz kifizetve s a cseh-szlovák állam addig is mérsékelt kamatot fog utána fizetni és lehetségesé fogja tenni, hogy a folyószámlakivonattal köztartozások (adók) fizetessenek. A pénz bélyegzése e hó 9-én véget ért s így hétfőn — e hó 10-én — megszűnik a szigorú hatáskör is.

Korcsolyázó egyesületi közgyűlés. E hó 2-án tartotta a rimaszombati korcsolyázó egyesület rendes évi közgyűlését dr. Wallentinyi Dezső elnöklés alatt. — A közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vette a választmány jelentését a számadások megvizsgálásáról s a szokásos felmentvényt megadta, megállapította az egyesület vagyont, amely örvendetes gyarapodást mutat. — Elnökké újból dr. Wallentinyi Dezsőt, alelnökké dr. Institoris Endrét, titkárrá dr. Rohlitz Zoltánt, pénztárnokká Káposztás Lászlót, pályafelügyelővé Schedlbauer Ödönt választotta meg a közgyűlés. Ugyancsak megalakította a választmányt is.

Jóteknység. A nádorvölgyi ifjuság február hó 8-án tartott sikerült táncmulatságának tiszta jövedelmeként 150 koronát küldött szerkesztőnkhez a vak katonák javára. Szerkesztőnk az összeget átadta a rimaszombati rokkant szövettségnek.

Értesítés. A helybeli kath. Olvasó-egyesület kibocsátott házépítési kötvények sorsolását folyó évi márczius hó 2-án tartottuk meg, amely alkalommal a következő számok huztak ki: 68, 124, 140, 585, 624, 648, 760, 848, 916, 1005. Amidőn erről t. pártfogóinkat értesítjük, egyúttal felhívjuk a kisorsolt kötvények tulajdonosait, hogy ezeket beváltás céljából bemutatni sziveskedjenek. — Rimaszombat, 1919. márczius 5. *Az elnökség.*

Köszönmegnyilvánítás. A rimaszombati konzervgyár ismét 265 kor. értékű élelmezési ajándékozott a főfőnök tápláléküzletének, amelynek nevében hála köszönetét tolmácsolja Horváth Zoltán tápláléküzlet gondnok.

Igazolvány nélküli rokkantak figyelmébe. Az Orsz. Hadigondozó hivatal kormánybiztosa hivatalos értesítést küldött a Gömör-Kisbontvármegyei Hadigondozó Népiroda igazgatójához annak közhírre tétela ezéjából, hogy mindazon hadirokkantak és törődöttök, akik a forradalom következtében rokkantsági igazolvány nélkül tértek haza vagy már megelőzőleg szabadságoltattak, lakóhelyeikhez közel fognak felülvizsgáltatni az új nyugdíjtörvény elkészülte után s valószínűleg teljesen polgári hatóságok által. Nem forog sem tehát közvetlen szüksége annak, hogy az igazolvány nélküli rokkantak távol eső parancsnoksági székhelyekre, főleg Budapestre utazzanak, a jelenleg fennálló közlekedési nehézségek tartama alatt, mivel a rokkantsági igazolvány s ennek révén a katonai nyugdíjellátás itthon is kieszközölhető lesz.

Ifj. Vondra János cserépkályhás Rimaszombat, Ujváros-u. 8. sz. alatt.

Tenyészbikavásár Feleden. A Gömör-Kisbontvármegyei Gazdasági Egyesület folyó évi márczius hó 23-án, vasárnap Feleden délelőtt 9 órától kezdődőleg tenyészbikavásárt rendez. A vásárra felhajthatók a cseh szlovákok által meg nem szállított területen lakó tenyésztők bikái. A kedvezőtlen postai forgalom és egyéb akadályok folytán az egyesület a tenyésztőket közvetlenül ki nem értesítheti. A bikákat előzetesen bejelenteni nem szükséges.

Értesítés a bor szállítása. A magyar pénzügyminiszter mindenféle borok a demarkációs vonalon túl fekvő területre való szállítását megengedte.

Adomány. A cseh-szlovák katonaság 21 koronát adományozott Rimaszombat és Vidéke jótékony Nőgyesületére árvái részére. Hála köszönettel nyugtázza *az Elnökség.*

Vásáráthelyezés. Rozányó r. t. város kérelmére az alispán engedélyt adott, hogy a f. é. márczius 25-ére eső országos vásár ez évben kivételesen márczius hó 26-án tartassék meg.

Gőzfürdő megnyitása.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy a **Varga Lajos-féle gőzfürdőt** folyó hó 1-én megvettem s azt saját kezelésben vettem át.

Amidőn ezt tudatom a n. é. közönséggel, egyzersmind tudatom azt is, hogy minden **vasárnap és szerdán férfiaknak, pénteken pedig a nőknek a gőzfürdő rendelkezésre áll.** — Ugyancsak napokon **kádfürdő is van.** 1—3

A n. é. közönség szives pártfogását kéri: **SEIDNER ÁRPÁD, tulajdonos.**

Bornagykereskedés.

Van szerencsém egy a helybeli, mint a vidéki vendéglős, korcsmáros és italmérő urakkal tudatni, hogy **Rimaszombatban bornagykereskedést nyitottam.**

Raktáron tartok: kiváló minőségű ó és új egri, kistályai, ostorosi eredetű fajborokat. Kiváló tisztelettel: 1—3

Gottlieb Jenő bornagykereskedő. Lakásom: **Kmetty-u. 18.**

Mészáros és hentes üzlet megnyitása.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy **mészáros és hentes üzletemet a II. Rákóczi Ferecz-utca 19-ik szám alatt megnyitottam,** ahol állandóan tartok marha, borjú és sertés húst; továbbá mindezt hentes árukat.

Kiváló tisztelettel: **Koskó Lajos,** mészáros és hentes.

Gyermekkocsi

Egy egészen jó karban lévő gyermekkocsi **Halász-u. 4. szám alatt eladó.**

Meghívás.

A Nagyrőcei Népbank Részvénytársaság

1919. évi márczius hó 23-án délután 3 órakor saját helyiségében tartja

évi rendes közgyűlését,

melyre t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.*)

A közgyűlés tárgya:

1. Közgyűlési elnök választása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése az intézet állásáról.
3. Mérleg jóváhagyása s ennek alapján az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése.
4. Az osztalék megállapítása.
5. Igazgatóság és felügyelő bizottság választása.
6. Alapszabályszerű indítványok tárgyalása.

Az igazgatóság.

*) Az eredeti vagyonmérleg, a közgyűlés elé terjesztendő jelentések és javaslatok a keresk. törvény 198. § a értelmében a közgyűlést megelőző 8 napon át az intézet helyiségében d. e. 9—12 óráig megtekinthetők.

Meghívó.

Nagyrőce és Vidéke fogyaszt. és értékesítő szövetkezet

1919. évi márczius hó

16-án d. u. 3 órakor a

városháza tanácstermében tartja

évi rendes közgyűlését,

melyre a szövetkezet t. tagjai tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a szövetkezet állásáról.
2. A mérleg jóváhagyása és ennek alapján az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentésének megadása.
3. Az osztalék megállapítása és a nyereség felosztása.
4. Két igazgatósági tag kisorsolása és ezek helyének betöltése választás útján. (Alapsz. 31. §.)
5. A felügyelő-bizottság választása. (Alapsz. 39. §.)
6. Alapszabályszerű indítványok.

Az alapszabályok 23. § a értelmében az évi zárószámadások, igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentés márczius hó 5-étől a szövetkezeti üzlethelyiségben közzé kell tenni.

Nagyrőce, 1919. márczius hó 2-án.

Az igazgatóság.

VIZVEZETÉK SZERELÉS és annak szak-
szerű javítását újból megkezdtem. — Raktáron
tartok mindenféle felszerelési tárgyakat.
HLOZEK JÁNOS, Rákóczi utca 24.

Női szabó kosztümöknek és felsőkabátoknak

jutányos árban való készítését elvállalom.
Ezen a téren specialista vagyok!
Egyben keresek e szakmához jól értő
segédnőt jó fizetéssel. 1-3
ZION MÓZES női szabó
Rimaszombat, Ferenczy-utca 6 sz. alatt.

Ajánlkozás.

Tisztelettel értesítem a nagydíjazott közön-
séget, hogy mindenféle új
ácsmunkákat,
valamint javításokat is mérsékelt árban — pon-
tosan és kifogástalanul elkészítve, úgy vidéken
mint helyben — felvállalok. 3-4
Szolgálatkészségemet tisztelettel felajánlva,
a n. é. közönség szíves pártfogását kéri
JÁVORSZKY JÓZSEF ács-iparos.
Rimaszombat, Kossuth-utca 13. sz.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a n. é. közön-
séget, hogy
szabó műhelyemet megnyitottam.
Elvállalom e szakmába vágó minden-
féle munkát; úgymint: új ruhák készítő-
sét, használt ruhák javítását és tisztítását
a legjutányosabb áron és a legpontosabb
kiszolgálás mellett. — Munkakészségemet
tisztelettel felajánlva, a n. é. közönség be-
cses pártfogását kéri: 2-4
Szabó János férfi szabó, Kmetty-utca
18 sz. alatt.

Meghívó.

A Nyustyai Takarékpénztár R.-Társaság XXXIII-ik évi rendes közgyűlése

1919. évi márczius hó 27-én délelőtt 11 órakor saját helyiségében fog megtartatni, melyre
t. ez. részvényesek tisztelettel meghívottak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság je-
lentése az 1918. évi üzleteredményről.
2. Mérleg jóváhagyása, felmentvény meg-
adása és a nyereség felosztása iránti határo-

zathozatal.

3. 4. felügyelő bizottsági tag választása.
4. Indítványok.

Kelt Nyustyán, 1919. márczius hó 3 án.
Az igazgatóság.

MÉRLEG-SZÁMLA.

F. sz.	Vagyon	Főkönyv- villapsz.	Kor.	f.	F. sz.	Telér	Főkönyv- villapsz.	Kor.	f.
1	Készpénzkészlet 1918. decz. 31-én	248	64109	23	1	Alaptőke	262	200000	—
2	Kötvénykölesön számla	237	610428	16	2	Tartaléktőke	255	100000	—
3	Értékpapír számla	260	1552000	—	3	Külön tartalék	115	70000	—
4	Pénzintézeteknél elhelyezett tőkék	222 264	890539	23	4	Osztalék tartaléktőke	179	40000	—
5	Intézeti ház	254	10000	—	5	Nyugdíj alaptőke	210	105462	—
6	Ügyvédi előleg	247	1000	—	6	Rendelkezési alap	266	30000	—
7	Átmeneti kamatok	250	5944	12	7	Értékpapír árfolyam különbözet	225	1111	18
					8	Betételek	245 254	2547554	69
					9	Osztalék számla	199	1433	60
					10	1918. évi nyereség	244	37559	27
	Összesen:		3133120	74		Összesen:		3133120	74

NYEREMÉNY- ÉS VESZTESÉG-SZÁMLA.

F. sz.	Tartozik	Főkönyv- villapsz.	Kor.	f.	F. sz.	Követel	Főkönyv- villapsz.	Kor.	f.
1	Kifizetett kamat	242	1784	46	1	Kötvénykölesön utáni kamat	250	54515	68
2	Tőkésített kamat	235	76368	89	2	Időgen pénzintézetektől osztalék	191	78819	—
3	Nyugdíjalap kamat	210	5022	—	3	betétkamat	222 264	24059	09
4	10%-os kamatadó	167	7259	34	4	Hadikölesön jutalék	258	182	25
5	Állami adó	195	6009	—	5	Részvény elővétel jog megtérítés	259	312	31
6	Egyéb adók és illetékek	219	16395	69	6	Részvény átirás	230	12	—
7	Üzleti költségek	238	6531	99	7	Házbér	211	520	—
8	Tiszti fizetések	257	24315	—	8	Mult évi áthozat	244	21736	86
9	Behajthatlan követelések	240	1500	—	9	Vegyes bevételek	246	726	66
10	Letétdíjak és költségek	264	387	71					
11	1918. évi nyereség	244	37559	27					
	Összesen:		182874	35		Összesen:		182874	35

Takács János, pénztárnok. Kelt Nyustyán, 1918. december hó 31-én. Glózer Jenő, ügyv. igazgató.
Knapler Károly, igazg. elnök. Mizpál Frigyes, Francisci Emil, Solt Ádám, Dr. Bleier Leó, Szokoloszkó Benze,
Kisily András, Prandl János, Dr. Huska János igazgatósági tagok.
Fentebbi mérleg, valamint a Nyereség- és veszteség-számla általunk felülvizsgáltatott, azokat az üzleti fő- és segéd-
könyvekkel mindenben egyezően és helyesen találtuk. — Kelt Nyustyán, 1919. évi márczius hó 3-án.
Thomka László, Zatykó János, Schlenka Gusztáv, Kohn József felügyelő-bizottsági tagok.

Meghívó

A TORNALJAI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG 1919. évi márczius hó 23-án délelőtt 10 órakor az intézet tanácstermében tartandó IX-IK ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉRE.

Tárgysorozat:

1. Az elnök kijelöli a jegyzőkönyvvezetőt és három részvényest a
jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1918. évi zár-
számadások előterjesztése, a nyereség felosztása és a felmentvény meg-
adása iránti határozathozatal.

3. Négy igazgatósági tag választása.
 4. Az alapszabályok 19. §-ának módosítása.
 5. Alapszabályszerű esetleges indítványok tárgyalása.
- Kelt Tornalja, 1919. évi márczius hó 1-én.

Az igazgatóság.

Mérleg-számla 1918. december hó 31-én.

	Korona	fill.		Korona	fill.
Pénzkészletek	289723	35	Részvénytőke	300000	—
Értékpapírok	191475	—	Tartaléktőke	70000	— K
Váltók	471311	38	Külön tartalék	25000	— K
Kötvénykölesönök	250466	23	Betételek	2845719	17
Adósok	2210727	21	Hitelezők	120385	—
			Fel nem vett osztalék	1318	—
			Átmeneti tételek	9809	54
			Nyereség:		
			Áthozat 1917. évről	3815	90 K
			1918. évi nyereség	37656	56 K
Összesen:	3413703	17	Összesen:	3413703	17

Eredmény-számla 1918. december hó 31-én.

	Korona	fill.		Korona	fill.
Fizetések, adó és költségek	42968	20	1917. évi nyereség áthozat	3815	90
Leírás hadikölesönökből	19616	50	Tiszta kamatjövdelem	68390	26
Nyereség	41472	46	Értékpapír kamat	12230	—
			Pénzintézeteknél levő tőkék kamatai	5227	93
			Különféle jövedelmek	1439	07
Összesen:	104057	16	Összesen:	104057	16

Hevesy Bertalan, elnök, vezérigazgató.

Szent-Ivány József, alelnök.

A könyvelésért: Klein Sámuel.

Beélik Iván, Grossmann Ignác, Koós Samu, Reiner Mór, Rosenberg János, Vetscy Géza igazgatósági tagok.
Benze Samu, Glücksthal József, dr. Molnár Gyula, Reichmann József, Spiró Sándor felügyelőbizottsági tagok.